

SCI-CONF.COM.UA

**PRIORITY DIRECTIONS
OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
DEVELOPMENT**

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 18-20, 2021**

**KYIV
2021**

PRIORITY DIRECTIONS OF SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT

Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference

Kyiv, Ukraine

18-20 April 2021

Kyiv, Ukraine

2021

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “Priority directions of science and technology development” (April 18-20, 2021) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2021. 1170 p.

ISBN 978-966-8219-84-9

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-18-20-aprelya-2021-goda-kyiv-ukraina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kyiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ

1. *Гандзюк Т., Приліпко Т. М.* 22
ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПТИЦІ ЗА
ВИКОРИСТАННЯ В РАЦІОНАХ М'ЯСНОЇ ПТИЦІ
ФЕРМЕНТНОГО ПРЕПАРАТУ
2. *Горобей В., Богуславский Р.* 25
РАЗРАБОТКА МОЛОТИЛКИ-ТЕРКИ СЕЛЕКЦИОННОЙ ДЛЯ
ЭФИРОМАСЛИЧНЫХ КУЛЬТУР
3. *Дулкай Є. І., Приліпко Т. М.* 33
ПРОДУКТИВНІ ТА ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ ЗА
ЗГОДОВУВАННЯ ДОБАВКИ ІЗ АКВАКУЛЬТУРИ
4. *Ищенко О. А., Островський М. М.* 36
АВТОМАТИЗАЦІЯ РОЗРАХУНКУ КОМПОНЕНТІВ МОЛОКА
НА ЕТАПІ НОРМАЛІЗАЦІЇ
5. *Мірошник Н. О.* 40
ФАРАОН
6. *Шапакидзе Е. Д.* 45
ИНВЕСТИРОВАНИЕ В ШЕЛКОВОДСТВЕ - ЗНАЧИТЕЛЬНЫЙ
ФАКТОР ВОЗРОЖДЕНИЯ ОТРАСЛИ
7. *Яківчук Н., Приліпко Т. М.* 51
ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНЕ ЖИВЛЕННЯ ПІДСИСНОГО
МОЛОДНЯКУ М'ЯСНОГО СИМЕНТАЛУ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ
КОМПЛЕКСНОГО СЕЛЕНОВМІСНОГО ПРЕПАРАТУ В
УМОВАХ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ БУКОВИНИ

ВЕТЕРИНАРНЫЕ НАУКИ

8. *Антонюк А. А., Швидка А. М.* 56
ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ДЕРМАТОФІТІЇ СОБАК
9. *Швидка А. М.* 60
ПОШИРЕНІСТЬ ДЕРМАТИТИВ СОБАК ЗОНИ
ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІНІКИ «ЗООСФЕРА»

БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

10. *Беца В. Л., Тях Ю. Ю., Ярема Ю. М., Субота Г. М.* 63
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БДЖІЛЬНИЦТВА У НПП
«СИНЕВИР»
11. *Васильєва Т. В., Коваленко С. Г., Немерцалов В. В.* 67
ЗБОРИ ПРОФЕСОРІВ НОВОРОСІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ Я.
ВАЛЬЦА ТА Л. РІШАВІ У ГЕРБАРІЇ ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
(MSUD)
12. *Кулачок А. П., Туницька О. М.* 74
ВПЛИВ ВІТАМІНУ Е НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО

ОРГАНІЗМУ

13. **Маленко Я. В., Кабак О. М.** 76
ТАКСОНОМІЧНИЙ ФОНД РОДИНИ ASTERACEAE
УРБАНОФЛОРИ МІСТА КРИВИЙ РІГ
14. **Набиева Ф. Х., Ибрагимов А. Ш.** 81
SILYBUM MARIANUM (L.) GAERTN. F. ALBA – НОВИЙ ДЛЯ
ФЛОРИ АПШЕРОНА, АЗЕРБАЙДЖАНА И ВСЕГО КАВКАЗА
15. **Сарафинюк П. В., Федоришена І. В.** 86
ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ У
СТУДЕНТОК З РІЗНОЮ МАСОЮ ТІЛА НА ПОЧАТКУ
НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ УЧБОВОМУ ЗАКЛАДІ
16. **Ткаченко М. С., Туницька О. М.** 90
ІСТОРІЯ ВІДКРИТТЯ АНТИМІКРОБНИХ ПЕПТИДІВ
17. **Шегеда І. М., Сандецька Н. В., Кірізій Д. А.** 92
ЗАЛЕЖНІСТЬ ВМІСТУ ФОТОСИНТЕТИЧНИХ ПІГМЕНТІВ У
ПРАПОРЦЕВИХ ЛИСТКАХ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ВІД УМОВ
АЗОТНОГО ЖИВЛЕННЯ

МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ

18. **Gevorgyan S. A., Goncharenko V. I., Svirepo P. V.** 97
CHANGES IN THE ANALYSIS OF PATIENTS WITH
ASYMPTOMATIC COURSE AND JAUNDICE IN THE PRE- AND
POSTOPERATIVE PERIODS OF CHOLEDOCHOLITIASIS
19. **Shevchenko V. P., Kopytsa T. V., Shevchenko V. V., Suharev A. B.** 99
UMBILICAL METASTASIS (OR SISTER MARY JOSEPH'S
NODULE) AS A FIRST MANIFESTATION OF ADVANCED
OVARIAN CANCER
20. **Берестюк Л. В., Осип М. А.** 101
ПРАВИЛЬНА ПОСТАВА – ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
21. **Варивончик Д. В.** 104
МЕДИКО-СТАТИСТИЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ЗАХВОРЮВАННЯ
НА ГОСТРЕ ПРОФЕСІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ COVID-19
ПРАЦІВНИКІВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
22. **Володіна А. Д., Лещенко С. О.** 110
ПРОБЛЕМА ЛІКУВАННЯ МУЛЬТИРЕЗИСТЕНТНОГО
ТУБЕРКУЛЬОЗУ (МРТБ)
23. **Глазков Е. О., Рубан Е. В., Галицька Л. М.** 113
ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ
СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ
24. **Губіна Н. В., Купновицька І. Г.** 117
ЦИСТАТИН С У ХВОРИХ З ПОЧАТКОВИМИ СТАДІЯМИ
ХРОНІЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК НА ТЛІ ОЖИРІННЯ

25. **Коновалова Н. В., Войстрик В. І., Гаврилюк К. А., Романюк П. Р.** 120
СИНДРОМ ПОДОВЖЕНОГО ІНТЕРВАЛУ QT ПРИ
ЗАСТОСУВАННІ ФТОРХІНОЛОНІВ У ПАЦІЄНТІВ З COVID-19
26. **Лисенко К. Є., Слищенко Р. В., Овчаренко І. А.** 123
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СВОЄЧАСНОГО ВИЯВЛЕННЯ
ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ
27. **Ляшук І. М., Осип М. А.** 125
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ЖИТТЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
28. **Мансиров Асіф Баглар огли, Литовченко В. О., Гарячий Є. В.,
Литовченко А. В.** 128
РОЗСВЕРДЛЮВАННЯ КІСТКОВО-МОЗКОВОГО КАНАЛУ ПРИ
ІНТРАМЕДУЛЯРНОМУ БЛОКУЮЧОМУ ОСТЕОСИНТЕЗІ
29. **Овчаренко І. А., Федоренко О. В.** 133
КЛІНІКО-ІМУНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТУБЕРКУЛЬОЗУ У
ДІТЕЙ З ПЕРИНАТАЛЬНОЮ ВІЛ-ІНФЕКЦІЄЮ
30. **Олексієнко І. В., Шереметьєв В. О.** 135
ПЕРЕВ'ЯЗУВАННЯ МАТКОВИХ АРТЕРІЙ В АКУШЕРСТВІ
31. **Попова Н. Г., Амірян Д. С.** 137
РОЗВИТОК АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ MICOBACTERIUM
TUBERCULOSIS ПРИ НЕРАЦІОНАЛЬНІЙ ТЕРАПІЇ
ТУБЕРКУЛЬОЗУ
32. **Рушай А. К., Лисайчук Ю. С., Ковальчук В. С., Мартынчук А. А.,
Байда М. В.** 140
КОЛЬЦЕВІ ФІКСАТОРИ В ЛЕЧЕННІ НЕСРАЩЕНИЙ
КОСТЕЙ ГОЛЕНИ
33. **Сергеев В. М.** 146
НЕОРДИНАРНИЙ ВИПАДОК В РОБОТІ ЛІКАРЯ
НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ (РЕФЛЕСОТЕРАПЕВТА)
34. **Сирбу Н. П., Кухар А. В., Соловей В. М.** 150
ПОШУК КРАЩИХ СПОСОБІВ ЗАПОБІГТИ ПІСЛЯПОЛОГОВІЙ
КРОВОТЕЧІ
35. **Слепченко М. Ю., Харченко Е. О., Власенко О. В.** 154
ВПЛИВ ЛАТЕНТНОЇ ВЕБ ІНФЕКЦІЇ НА ВМІСТ
ІНТЕРЛЕЙКІНІВ КРОВІ ДІТЕЙ З РОТАВІРУСНОЮ
ІНФЕКЦІЄЮ
36. **Стасів І. Д., Рижик В. М.** 156
МІСЦЕ КОМПРЕСІЙНОЇ ЕЛАСТОГРАФІЇ У
МУЛЬТИПАРАМЕТРИЧНОМУ УЛЬТРАЗВУКОВОМУ
ДОСЛІДЖЕННІ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ТА ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІЙ
ДІАГНОСТИЦІ ДЕРМОЇДНИХ КІСТ ЯЄЧНИКІВ
37. **Суворкіна А. Г., Тихонова Л. В.** 160
ПОРІВНЯННЯ ВИРАЖЕНИХ МІСЦЕВИХ СПЕКТРАЛЬНИХ
ЗМІН ТА ЗМІН НЕЙРОННОЇ АКТИВНОСТІ, ЩО ВІДОБРАЖАЄ
ЗОРОВІ ПОРУШЕННЯ ПРИ ЗАДНІЙ КОРКОВІЙ АТРОФІЇ, ІЗ

	ЗАСТОСУВАННЯМ ЕЕГ ДОСЛІДЖЕНЬ	
38.	<i>Фера М. О., Фера О. В., Білишук Л. М., Бокоч А. В., Гончарук-Хомин М. Ю., Форос А. І., Пензелик І. В.</i> ГІГІЄНІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ПАТОЛОГІЧНИХ ВИДІВ ПРИКУСУ СЕРЕД ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ВІКОМ 12-14 РОКІВ	162
39.	<i>Фоменко К. Н.</i> ПАТОЛОГИЧЕСКИЕ СТРУКТУРНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ МАТРИЧНЫХ БЕЛКОВ	168
40.	<i>Чумак Т. Э., Панченко Л. В., Пугач Е. А.</i> ЛЕЧЕНИЕ ТРЕВОЖНО-ДЕПРЕССИВНЫХ РАССТРОЙСТВ У БОЛЬНЫХ С ПОСТКОВИДНЫМ СИНДРОМОМ	171
	ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЕ НАУКИ	
41.	<i>Кривошапка О. В., Амірян Д. С.</i> НАНОТЕХНОЛОГІЇ У ТАРГЕТНІЙ ТЕРАПІЇ РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ	177
42.	<i>Михалик О. І., Коваленко М. М.</i> РІДКІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ АНТИСЕПТИЧНОЇ ДІЇ	180
43.	<i>Хайтович М. В., Дідковський В. Л., Леус Є. В.</i> КЛІНІКО-ФАРМАКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИСЕПТИКІВ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХРОНІЧНОГО ТОНЗИЛІТУ	187
	ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ	
44.	<i>Sliusarchuk L., Zheleznova L., Shtokvysh O.</i> SYNTHESIS AND STRUCTURE OF COBALT (II) SUCCINATES WITH PYRIDINE OR PHENANTHROLINE	191
45.	<i>Ващук О. З., Власенко Н. Є., Зульфїгаров А. О.</i> ОЧИСТКА СТИЧНИХ ВОД МЕТОДОМ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ	194
46.	<i>Кияновський Н. І., Коваленко І. В., Зульфїгаров А. О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАНОТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНІЙ НАУЦІ	197
47.	<i>Климко Ю. Є.</i> АДАМАНТИЛВМІСНІ ТІОГІДАНТОЇНИ	200
48.	<i>Мустяца О. Н.</i> ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СОЛЬОВИХ ІОН-ПРОВІДНИХ СИСТЕМ НА ОСНОВІ КАРБОКСИЛАТІВ І ТІОЦІАНАТІВ ЛУЖНИХ МЕТАЛІВ	202
49.	<i>Саевич О. В., Чернушенко Е. А.</i> МОДИФІКАЦІЯ ФІЗИКО-ХІМІЧЕСКИХ СВОЙСТВ ПОЛИСАХАРИДОВ МИКРОВОЛНОВЫМ ПОЛЕМ	209
50.	<i>Складанюк М. Б., Демидюк Д. Т.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТНОЇ ВОДИ НА ВМІСТ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ	212

51. *Ткач В. В., Аненкова О. В., Шевчук І. М., Гірка О. Ю.* 214
ЦІКАВІ ЗАДАЧКИ В БРАЗИЛЬСЬКОМУ СТИЛІ НА ТЕМУ
«МОЛЬ. КІЛЬКІСТЬ РЕЧОВИНИ»

ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

52. *Fedoseeva A., Penkin Yu.* 218
THE COMPLEX REPRESENTATION QUANTITY OF FULL
INFORMATION IN THE BIOINFORMATION STRUCTURAL
ANALYSES TASKS
53. *Malogulko Yu. V., Holovko T. I.* 226
THE PROBLEMS OF DISTRIBUTED GENERATION
FUNCTIONING IN DISTRIBUTION POWER NETWORKS
54. *Romanovska O., Kuziuk O.* 233
TECHNOLOGICAL PROPERTIES OF QUINOA CEREALS
55. *Spivak V., Vernudin A.* 237
NANOELECTRONICS SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL
PUBLICATIONS. NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF
UKRAINE "IGOR SIKORSKY KYIV POLYTECHNIC INSTITUTE"
ELECTRONIC DEPARTMENT
56. *Zagoruiko A. V., Valenda N. A.* 243
RESEARCH OF METHODS FOR EXTRACTING INFORMATION
FROM UNSTRUCTURED NATURAL LANGUAGE TEXTS
57. *Бойко Н. І., Бокиш К. Е.* 249
ВИКОРИСТАННЯ ГЛИБОКИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ У
SCIENCEART
58. *Бойко Н. І., Яцків М. В.* 256
СИСТЕМА ВИЯВЛЕННЯ СТРЕСУ ПІД ЧАС РОБОТИ ЗА
ДОПОМОГОЮ СМАРТФОНІВ ТА ПЕРЕНОСНИХ ДАТЧИКІВ
59. *Качанов П. О., Литвяк О. М., Дурєєв В. О.* 261
МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ ГІДРОМЕХАНІЧНОГО
РЕГУЛЯТОРА ОБЕРТІВ ВІЛЬНОЇ ТУРБИНИ ТУРБОВАЛЬНОГО
ГАЗОТУРБІННОГО ДВИГУНА
60. *Корнієнко І. С.* 267
ОЦІНКА НАВЕДЕНОЇ ПОЗДОВЖНЬОЇ ЕЛЕКТРОРУШІЙНОЇ
СИЛИ НА МЕТАЛЕВИХ ЕЛЕМЕНТАХ ПІДЗЕМНОГО
ОПТИЧНОГО КАБЕЛЮ
61. *Косик Д. О., Валенда Н. А.* 272
МАРКЕРИ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ – ЯК МОЖЛИВІСТЬ
ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛЬНОГО СВІТУ
62. *Леженюк П. Д., Мовчанюк М. І.* 277
ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАНЬ БАЛАНСУВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ
В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНІЙ СИСТЕМІ З ВІДНОВЛЮВАНИМИ
ДЖЕРЕЛАМИ ЕНЕРГІЇ
63. *Маринич І. А., Єрмоменко В. О.* 283
ВАЖЛИВІСТЬ АВТОМАТИЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ

64.	<i>Олійник М. І., Дзюба Н. А.</i>	286
	ВТОРИННА РИБНА СИРОВИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ОТРИМАННЯ ПРОТЕЇНІВ	
65.	<i>Ошовський В. Я.</i>	290
	ПЕРСПЕКТИВИ ГЛИБОКОГО ОХОЛОДЖЕННЯ ДЛЯ ТЕРМООБРОБКИ СТАЛЬНИХ ВИРОБІВ	
66.	<i>Педяш В. В., Федоренко А. С., Шамшур И. В.</i>	297
	ИССЛЕДОВАНИЕ ПАРАМЕТРОВ КАЧЕСТВА КАНАЛОВ ВОСПИ С КВАДРАТУРНОЙ АМПЛИТУДНОЙ МОДУЛЯЦИЕЙ	
67.	<i>Рябоволова А. О., Білоус Н. В.</i>	302
	ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОЗРОБКИ ДОДАТКУ ВИЗНАЧЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОРІЄНТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ У ПРОСТОРИ	
68.	<i>Талалаєв В. О., Поставна Л. П.</i>	307
	МОДЕЛІ ІТ-ПОТРЕБ ПРИКЛАДНИХ СИСТЕМ І ПРОЕКТУВАННЯ ЇХ ІТ-АРХІТЕКТУРИ	
69.	<i>Халилова-Чуваєва Ю. О., Озерова Н. Ю.</i>	311
	ТЕХНІЧНІ ІННОВАЦІЇ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ	
70.	<i>Юрченко Б. О.</i>	315
	ONTOLOGY FOR STORING INFORMATION FOR INTEGRATION OF DISTRIBUTED HETEROGENEOUS SOURCES	

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ

71.	<i>Журавльова З. Ю., Чернобровкін А. В.</i>	319
	АНТИПЛОСЬКА ЗАДАЧА ТЕОРІЇ ПРУЖНОСТІ ДЛЯ ПРЯМОКУТНОЇ ОБЛАСТІ З ВЕРТИКАЛЬНИМ ДЕФЕКТОМ	
72.	<i>Зозуля С. А., Правдивий А. М., Стефурак О. М., Загиней А. Ю.</i>	323
	МОДЕЛЬ ВИЗНАЧЕННЯ ЙМОВІРНОСТІ НЕГЛАСНОГО ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПОТЕНЦІЙНИМ ПОРУШНИКОМ	
73.	<i>Калайда О. Ф.</i>	329
	ПОБУДОВА ГІБРИДНИХ АПРОКСИМАНТ ФУНКЦІЙ	
74.	<i>Калайда О. Ф.</i>	331
	РЕКУРЕНТНИЙ АЛГОРИФМ ПОБУДОВИ КОЛОКАНТ ФУНКЦІЙ З КРАТНИМИ ВУЗЛАМИ КОЛОКАЦІЇ	
75.	<i>Калайда О. Ф.</i>	333
	РЕКУРЕНТНИЙ АЛГОРИТМ ПІДВИЩЕНОЇ ТОЧНОСТІ ПОБУДОВИ КОЛОКАНТ ФУНКЦІЙ ЗА ПРОСТИМИ ВУЗЛАМИ КОЛОКАЦІЇ	
76.	<i>Калайда О. Ф.</i>	336
	ПРО НЕКОРЕКТНІСТЬ ЧИСЕЛЬНОГО ДИФЕРЕНЦІЮВАННЯ	
77.	<i>Михайлов А. І.</i>	339
	ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРА ЕКРАНУВАННЯ ДЛЯ ІS ЕЛЕКТРОНІВ У ЗВ'ЯЗАНОМУ АТОМІ ЗА СПІВВІДНОШЕННЯМ ІНТЕНСИВНОСТІ КОГЕРЕНТНОГО ТА НЕКОГЕРЕНТНОГО РОЗСІЮВАННЯ РЕНТГЕНІВСЬКИХ	

ПРОМЕНІВ

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАУКИ

78. *Андрійчук Т. В., Власенко Р. П., Брошко М. В.* 342
РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЧОРНОГО МОРЯ
79. *Борисюк П. Г.* 346
ТРАНСПОРТ ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ МІСТА КИЄВА
80. *Мольчак Я. О., Мисковець І. Я.* 353
ПРИРОДНА ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

АРХИТЕКТУРА

81. *Ковальська Г. Л., Украдига Т. В.* 359
ВПЛИВ АРХІТЕКТУРИ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА
ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ДІТЕЙ
82. *Мазур Т. М., Король Є. І.* 363
РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ ВИРОБНИЧИХ ТЕРИТОРІЙ
ЛЬВІВЩИНИ (МІСТОБУДІВНИЙ АСПЕКТ)
83. *Попович Д. С.* 368
КЛАСИФІКАЦІЯ СУЧАСНОГО ЖИТЛА В ІСТОРИЧНИХ
РАЙОНАХ ВЕЛИКИХ МІСТ
84. *Рибалка М. А., Семикіна О. В.* 371
ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАЛЬНИХ ТА АРХІТЕКТУРНИХ
РІШЕНЬ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНИХ ОФІСНИХ КОМПЛЕКСІВ
85. *Яровицька Н. А., Зоря В. Р.* 375
ПРОМИСЛОВИЙ ДИЗАЙН ЯК ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНА
ГЕНЕЗА
86. *Яровицька Н. А., Мархай Н. С.* 379
НЕЙРОАРХІТЕКТУРА ЯК ПРИНЦИП ЛЮДСЬКОЇ
ЖИТТЄВОСТІ

АСТРОНОМІЯ

87. *Штаюра О. П.* 383
КОМЕТА ЧУРЮМОВА-ГЕРАСИМЕНКО

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

88. *Ахметова А. Ж., Дауренбекулы Алиби* 390
УПРАВЛЕНИЕ РАБОТОЙ В СИСТЕМЕ ДИСТАНЦИОННОГО
ОБУЧЕНИЯ
89. *Бабко М. Ф.* 395
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
90. *Білоусова Н. В., Долматова М. П., Насилівська І. В., Корзун О. В.* 400
ТРУДНОЩІ ПІД ЧАС ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ З ПРИРОДНИЧОЇ ТА

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

91. *Гращенко Ж. В., Коваленко Ю. М.* 404
ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ЗА
СПЕЦІАЛІЗАЦІЮ «МЕНЕДЖМЕНТ У СПОРТИВНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ»
92. *Загребельний С. Л., Загребельна О. О.* 409
ПОБУДОВА МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ ЗНАХОДЖЕННЯ
КОРЕНЯ НЕЛІНІЙНОГО РІВНЯННЯ МЕТОДОМ ДИХОТОМІЇ
93. *Звєкова В. К., Михай М. Г.* 414
ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО
МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ
94. *Звєкова В. К., Тулуш-Бопре М. І.* 419
МЕТОДИКА МОНТЕССОРІ – ВИКЛИК УСІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ
СИСТЕМІ
95. *Золотарьова А. В.* 424
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З УРАХУВАННЯМ
ВИМОГ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТРАЄКТОРІЙ
96. *Іващенко І. І.* 429
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ
97. *Калиняк М. А., Олійник І. В.* 436
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА
98. *Ковшар О. В., Дудник Д. О., Зарубіна Є. В.* 442
ВПЛИВ ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА
99. *Костюк Ю. А., Шеверун В. С.* 447
РОЗВИТОК ПОТРЕБИ ФІЗИЧНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
100. *Легостаєва Т. В., Котлярова А. Д.* 452
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ
БІОЛОГІЇ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
101. *Ломоносова Н. О.* 455
ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ
ПЕДАГОГІЦІ
102. *Лук'яник Л. В., Бенесько С. О.* 461
ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ
103. *Лук'яник Л. В., Козяр Т. А.* 466
ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ
ГРАМАТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА ФОНЕТИЧНІЙ ОСНОВІ В
ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ

Лук'яник Людмила Василівна

к.п.н., доцент

Магістрант

Бенесько Світлана Олегівна

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Вступ. Переорієнтація сучасного суспільства і його соціокультурної політики, що передбачає розвиток особистості на засадах етнопедагогіки, докорінну зміну підходів до освіти, зумовлює суттєві інноваційні зрушення і в концепції навчання міцної незалежної держави, підняття науки, освіти і культури в Україні на європейський рівень неможливі без національного самоусвідомлення народу, без засвоєння українцями культурної спадщини попередніх поколінь. У процесі вивчення тематичних розділів, пов'язаних із рідним краєм, у контексті навчальних дисциплін учень не тільки повинен закріпити попередньо одержані знання, але й ознайомлюючись із новими, збагачувати свій лексичний запас словами етнокультурознавчого спрямування.

Метою статті є обґрунтування важливості використання етнокультурознавчої лексики у контексті уроків у початкових класах та її позитивного впливу на розвиток мовлення учнів.

Матеріали і методи. Розвиток дітей молодшого шкільного віку та виховання у них любові до рідного слова – завдання початкової школи, що закладає основи становлення особистості. Для успішної соціалізації дітей, вироблення вміння спілкуватися з іншими людьми вчитель має звертати увагу на збагачення словникового запасу дітей етнокультурознавчою лексикою.

Етнокультурознавча лексика – один із базових компонентів культури, умова й засіб функціонування національної свідомості, збереження історичної пам'яті українців [1].

Важливим складником етнокультурознавчої лексики є національно маркована лексика, зокрема етнографізми (вишиванка, свитина), діалектизми (дараба, оболонь, плай), екзотизми (борщ, галушка, горохвяники) тощо. Така вербальна площа містить передусім тематичні групи слів, що відображають специфіку українського народу, умови його життя й особливості світорозуміння, несуть ознаки територіального маркування та відтворюють загальну картину соціальних стереотипів. Крім того, переважна частина стилістично нейтральної лексики, усталених зворотів в умовах національно орієнтованого контексту набуває забарвлених рис в етнічному й соціально-психологічному вимірах.

Ваговою складовою етнокультурознавчої лексики на уроках читання є український вітальник, художні й фольклорні тексти (пісні, думи, перекази, щедрівки, віншування, календарно-обрядова поезія), що мають національно-мовну основу [5].

В сучасній українській мові віділяють такі тематичні групи етнокультурознавчої лексики: слова на позначення народної символіки (коровай, рушник, калина, горлиця); назви людей за родом занять, майновим і соціальним станом, родинними стосунками (кум, козак, січовик, чумак, коваль, бандурист); номінації традиційних предметів побуту, кухонного начиння, страв (горщик, ступа, макітра, борщ, пироги, вареники); назва частин народного костюма (плахта, вінок, шаровари, чоботи); слова на позначення музичних інструментів, ігор, танців, фольклорних творів (кобза, дума, гопак, коломийка, гуцулка); слова із сфери традиційних промислів і ремесел (горно, серп, ціп, верстат, коноплі, прялка, веретено); назви поселень, частин житла (містечко, хутір, покуть, перелаз); номінації свят, обрядів (вечорниці, дівич-вечір, народини); назви міфологічних істот (русалка, відьма, доля).

У процесі розвитку зв'язного мовлення та збагачення лексичного складу етнокультурознавчою лексикою учнів початкових класів важливу роль відіграє формотворча та словотворча робота та вміння оперувати цими словами відповідно до завдань мовного і мовленнєвого характеру, а також у повсякденній комунікативній практиці. Розвиток дітей шкільного віку та

виховання у них любові до рідного слова – завдання початкової школи, щозакладає основи становлення особистості.

Робота над засвоєнням такої лексики, що відображає культуру українського народу включає такі завдання: розширення словникового фонду учнів, тобто засвоєння нових, не відомих раніше слів чи нових значень слів; активізація словника, тобто перенесення якомога більше слів з пасивного словника у активний; уточнення словника; усунення неточностей у вимові слів дітей.

Для вирішення завдань пропонують формувати в учнів такі лінгвокультурологічні знання, уміння та навички: знання приказок, фразеології, художніх та краєзнавчих текстів, національно маркованих слів, словосполучень та речень, історії рідного краю, його обрядовості, звичаїв, побутового, культурного життя, міфи, вірування, естетичні цінності, культуру поведінки відповідно до ситуації спілкування; аналіз і синтез народознавчої інформації, уміння переробляти культурну інформацію, а також творчо використовувати її відповідно до потреб і запитів окремої соціальної групи суспільства.

При ознайомленні молодших школярів з етнокультурознавчою лексикою, під якою розуміють шар корінної української лексики, яка відображає предмети і явища природи, побут і культуру українського народу, значну роль відіграє саме етнолінгводидактична підготовка вчителя [2].

Вживання на уроках читання у фольклорних і художніх текстах лексики відтворює загальну картину соціальних стереотипів, притаманних українству. Наприклад: заволока – «чужинець, зайда, заброда (Горе мені на чужині: зовуть мене заволокою (П. Чубинський)» [1]; мазепа – «спочатку – замазура, нечупара, а потім – взагалі неохайна, грубувата і простувата людина» [1]; нетяга / летяга – «1) бідна, незаможна людина; 2) неодружений самітній чоловік, бідолаха (Чи нема де якого нетяги? (казка); Ой полем, полем киліємським, битим шляхом ордеїнським, ей, гуляє, гуляє козак, бідний летяга (дума)» [1]. Порівняємо лексеми з узагальненим, символічним значенням: женишина – «один з двох, хто кохає одне одного, – дівчина або парубок. (Та чогось моя женишина смутна, невесела (А. Метлинський); Ой є в мене женишина, не до тебе, чорта! (П.

Чубинський)» [1]); р'уб'я як символ злиднів, бідності, у прямому значенні – «дуже старий подертий одяг; лахміття, дрантя (Треба прясти, щоб руб'ям не трясти (М. Номис)» [1]) тощо.

Читання – це активна пізнавальна діяльність. Вона виявляється в допитливості, прагненні дізнатись про життя людей, ознайомленні з подіями, вчинками героїв, прагненні дізнатись, як розгортатимуться події далі. У процесі читання творів різних жанрів формується ставлення дітей до навколишньої дійсності, розвиваються естетичні та етичні почуття, творчі здібності, збагачується мовлення. Реалізація цих завдань здійснюється на основі змісту і методичного апарату підручника в системі уроків, класного і позакласного читання, для яких характерним є поєднання різних варіантів, побудованих на засадах особистісно-зорієнтованого навчання.

Результати і обговорення. Дослідження, присвячені збагаченню мовлення учнів етнокультурознавчою лексикою, представлені у працях науковців: Н.Голуб, Р.Дружененко, В.Загородної, Л.Кожуховської, Т.Левченко, Г.Максимчук та ін. Учені доводять, що з допомогою лексики етнокультурознавчого змісту людина залучається до історії свого народу, його духовності, пізнає генетичний код своєї нації. Збагачення словника різноманітними засобами та у різних навчальних умовах досліджується у працях ряду вітчизняних науковців.

Л.Алексеєнко-Лемовська процес збагачення розглядає в умовах театральної-ігрової діяльності, Н.Луцан звертається до потенціалу народних ігор для розвитку активного та пасивного словників дітей шкільного віку, В.Коник досліджувала проблему розвитку лексики молодших школярів під час їх знайомства з природою, Ю.Руденко вказала на освітні можливості української народної казки для збагачення словника дитини експресивною лексикою, дослідження Н.Горбунової зорієнтоване на вивчення розвитку словника саме дітей старшого дошкільного віку. Теоретичні положення системи словникової роботи із використанням засобів образотворчого мистецтва в період навчання грамоти досліджували такі вчені як В.Виноградов, В.Белінський, М. Дорошенко, Т. Пінчук.

Ефективні шляхи збагачення мовлення учнів пропонували у свій час вчені-психологи Л.С.Виготський, І.О.Синиця, Г.С.Костюк, М.І.Жинкін, О.О.Леонтьєв, Л.І.Айдарова та ін.

Дидактичні та методичні основи роботи над збагаченням і розвитком словникового запасу учнів розроблялися ще Я.А.Коменським, а пізніше К.Д.Ушинським, Ф.І.Буслаєвим, І.І.Срезневським, С.Х.Чавдаровим, В.О.Сухомлинським, М.Г.Стельмаховичем та ін.

Висновки. Отож, збагачення словника учнів початкових класів етнокультурознавчою лексикою є кроком до збереження національних традицій, збагачення мовлення молодшого школяра під час творчої діяльності, активізації знань про свій рідний край. Така лексика несе важливе змістове, емоційне й естетичне навантаження, забезпечує передачу і збереження загальнолюдських і національних цінностей.

Засвоєння етнокультурознавчої лексики розширює культурний горизонт учнів, прищеплює прагнення зберігати і примножувати духовні і матеріальні скарби, накопичені попередніми поколіннями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Єрмоленко С.С. Мова в культурі народу. Мовознавство. 2010 № 4–5. С. 3–13.
2. Лященко М. Українська мова за професійним спрямуванням як складова лінгвістичної освіти майбутніх учителів початкових класів. Початкова школа. 2014. № 5. С.47-49.
3. Маєвська Л. Модель підготовки майбутнього учителя до етнокультурного виховання молодших школярів. Режим доступу: zu.edu.ua.
4. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчання літературного читання. 1-4 класи. К.: Видавничий дім «Освіта», 2016. 392 с.
5. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика : навчальний посібник для студентів факультету української філології за ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг: НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА ФОНЕТИЧНІЙ ОСНОВІ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Лук'яник Людмила Василівна

к.п.н., доцент

Магістрант

Козяр Тетяна Анатоліївна

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Вступ. Однією з особливостей оволодіння учнями початкової школи міцною граматичною навичкою є те, що її фундамент – орфографічні дії, які ґрунтуються на знаннях із фонетики. І тому основне завдання вчителя є сформулювати в учнів нормативну вимову. В основі методичних прийомів мають лежати активні спостереження, дії та розумові операції з одиницями усного мовлення. Оволодіння молодшими школярами грамотним письмом забезпечує системний підхід до вивчення мови, засвоєння нормативної сторони не тільки писемного, а й усного мовлення, що є основою їхньої загальної мовленнєвої культури [3].

Метою статті є обґрунтування доцільності вивчення граматичного матеріалу на фонетичній основі у початкових класах.

Матеріали і методи. Відомо, що орфографія української мови ґрунтується на чотирьох принципах: фонетичному, морфологічному, історико-традиційному та ідеографічному (смісловому). На їх основі устанавлюються орфографічні правила [2].

За фонетичним принципом пишуться слова, в яких звуки і букви співпадають, правопис перевіряється вимовою: *дорога, трава, день, ряд*. Науковцями доведено, що майже 80 відсотків написань в українській мові ґрунтується на фонетичному принципі. У зв'язку з цим треба багато приділяти уваги засвоєнню знань з фонетики, формуванню навичок вимови [1].

Щоб навчити дитину чути і позначати на письмі реально вимовлені звуки, необхідне спеціально організоване навчання. Для усвідомлення звука як одиниці мовлення учень повинен оволодіти вміннями виділяти (абстрагувати) його із звукового комплексу (слова), чути і знаходити в інших звукових сполученнях, зіставляти звуки, вимовлені окремо та в словах, встановлювати наявне співвідношення між звуками та буквами [2].

Невід'ємною умовою успішного засвоєння залежностей між звуковою і графічною системами мови є звуковий та звуко-буквений аналізи. В основі звуко-буквеного аналізу лежить чітке усвідомлення двох знакових систем, що служать для відображення однієї й тієї ж мовної одиниці – слова. Перехід від однієї знакової системи (графічної) до іншої (фонематичної) у формі елементарної транскрипції вимагає від школярів певного ступеня абстракції. Зрозуміло, що вміння здійснювати такий перехід позитивно впливає не тільки на формування в дітей правильних фонетичних та графічних понять, орфоепічних та орфографічних дій, а й на їхній розумовий розвиток.

Дуже важливо, щоб уже на початковому ступені навчання одержувані учнями фонетичні поняття були науково правильними, щоб не вступали в протиріччя з об'єктивною суттю відповідних мовних явищ, адже саме фонетичні знання лежать в основі вивчення мовного матеріалу в початкових класах [2].

У практиці початкового вивчення української мови нерідко трапляються випадки, коли ознайомлення школярів з новими поняттями розпочинається з визначення, без попередніх спостережень за відповідними мовними явищами, в яких відображається це поняття, без врахування його фонетичної основи.

Практика свідчить, що орфографічна грамотність учнів перебуває у прямій залежності від глибини й міцності фонетичних знань. Більшість орфографічних помилок пояснюються не стільки незнанням правил, скільки невмінням практично розібратися у звуковому складі слів, нерозумінням подвійної ролі букв *я, ю, є, ї*.

Однією з особливостей оволодіння учнями початкових класів писемним мовленням є те, що воно здійснюється на основі і постійному взаємозв'язку з усним мовленням. Зокрема, орфографічні дії будуються на основі вимовних.

Якість вимовних навичок, сформованих у дітей в дошкільному віці, у процесі несвідомого наслідування, не завжди відповідає загальноприйнятим вимовним нормам літературної мови. Тому з початком шкільного навчання одним з найважливіших завдань вчителя є формування в учнів нормативної вимови [3].

Значні можливості для засвоєння молодшими школярами найважливіших орфоепічних норм української літературної мови закладено в програмному матеріалі з фонетики. Тому вивчення фонетичного матеріалу, розпочинаючи з уроків навчання грамоти, слід будувати так, щоб учні паралельно оволодівали як правилами правопису, так і правилами вимови різних мовних одиниць.

Взаємозв'язане навчання вимови і правопису вимагає застосування методичних прийомів, в основі яких лежать активні спостереження, дії та розумові операції з одиницями усного мовлення. При цьому, якщо на початкових етапах формування в учнів фонетичних понять та орфоепічних знань і вмінь слід активізувати наслідувальні дії, то на наступних етапах цієї роботи необхідно підводити їх до аналізу мовних явищ і дій. Мислительні операції з одиницями усного мовлення (аналіз і синтез, порівняння, класифікація, узагальнення тощо) повинні супроводжуватись активними діями учнів не тільки зовнішнього характеру (робота органів мовного апарату), а й внутрішніми (емоційними та вольовими зусиллями), що є особливо важливим у подоланні раніше сформованих неправильних навичок.

Послідовне опрацювання фонетико-орфоепічного та орфографічного матеріалу в тісному взаємозв'язку створює в одних випадках важливу основу для правильного письма (пряма опора на вимову у фонетичних написаннях), а в інших, коли слово пишеться за морфологічним принципом, – попереджає появу не тільки правописних, а й вимовних помилок, виховує в учнів орфоепічну та орфографічну пильність, самоконтроль.

Оволодіння молодшими школярами орфоепічними нормами української мови не тільки можливе, але й доцільне. Воно забезпечує системний підхід до вивчення мови, засовення нормативної сторони не тільки писемного, а й усного мовлення, служить однією з важливих умов успішного формування в учнів навичок орфографічного письма, основою для підвищення їхньої загальної мовної культури [3].

У мовній змістовій лінії програми виділено аспект правопису, успішне оволодіння яким залежить від рівня сформованості фонетичних знань, умінь і навичок.

Результати і обговорення. Згідно вимог програми, протягом року, учні 1-го класу повинні оволодіти такими вміннями: правильно записувати слова, вимова і написання яких збігається; правильно позначати на письмі м'якість приголосних звуків; дотримуватися правила вживання великої літери на початку речення; правильно вживати розділові знаки під час списування та запису на слух речень; списувати текст, дотримуючись правил каліграфії, перевіряти написане, виправляти допущені помилки; писати під диктування слова, речення з 3-4 слів, зв'язний текст обсягом 20-30 слів, написання яких здійснюється за фонетичним принципом; правильно вимовляти, наголошувати і писати загальноновживані слова, передбачені програмою для запам'ятовування [3].

Учні наприкінці 2-го класу повинні: правильно записувати сприйняті на слух слова підруничкової лексики, вимова і написання яких не розходяться; правильно позначати на письмі м'якість приголосних звуків; пояснювати різницю між вимовою і написанням слів, що пишуться за вивченими правилами; коментувати правильне написання слова відповідно до опрацьованого орфографічного правила; знати і дотримуватися вживання великої літери на початку речення та у власних назвах; правильно вживати розділові знаки під час списування та запису на слух речень, різних за метою висловлювання та інтонацією; писати диктант обсягом 30-50 слів, написання яких здійснюється за фонетичним принципом та за вивченими правилами;

правильно вимовляти, наголошувати і записувати слова, передбачені програмою [3].

Найважливішу роль у формуванні фонетичних знань учнів 2 класу відіграє вивчення розділу «Звуки і букви».

На відміну від попередніх видань, в новому підручнику для 2-го класу розділ «Звуки і букви» вміщено на початку, а не вкінці, з тією метою, щоб здобути в процесі навчання грамоти знання і уміння, пов'язані з фонетичною і графічною системами української мови, здобули логічне продовження в 2-му класі.

Навчальна програма передбачає оволодіння учнями 3-го класу такими уміннями: відтворювати усно український алфавіт; називати букви на позначення голосних і приголосних звуків, парних дзвінких і глухих приголосних; правильно називати всі літери; розташовувати слова за алфавітом, орієнтуючись на другу літеру; користуватися орфографічним та іншими навчальними словниками; застосовувати правила перевірки написання слів із ненаголошеними голосними $[e^u]$, $[u^e]$ в корені, що перевіряються наголосом; користуватися орфографічним словником для перевірки написання слів із ненаголошеними $[e^u]$, $[u^e]$, що не перевіряються наголосом; писати слова із дзвінкими приголосними в кінці слова і складу перед глухими відповідно до літературної вимови; застосовувати правило перевірки букв на позначення дзвінких і глухих звуків, що піддаються уподібненню (*молотьба, просьба, легко, нігті*); дотримуватися правил правопису префіксів *роз-, без-, з- (с-)*, вживання апострофа після префіксів на приголосний звук, переносу слів із префіксами, з апострофом після префіксів; правильно записувати слова зі збігом однакових приголосних звуків на межі морфем (*беззахисний, осінній*) та переносити їх із рядка в рядок; записувати власні іменники з великої букви; писати окремо не з дієсловами; виділяти на письмі звертання розділовими знаками: комою, знаком оклику; списувати текст із підручника обсягом 50-70 слів із дотриманням правил правопису і каліграфії, звіряти записане зі зразком, виправляти допущені помилки: записувати під диктування текст (50-70 слів, що

пишуться за фонетичним принципом, за правилами, вивченими в 1-3 класах і визначеними програмою для самостійного запам'ятовування [3].

Мовна змістова лінія програми для 4-го класу передбачає оволодіння учнями, окрім зазначених в попередніх класах, ще такими правописними уміннями: відображати на письмі явища чергування приголосних [г], [к], [х] із [з'], [ц'], [с'] та голосного [і] з [е], [о] (*нога – на нозі, яблуко – в яблуці, рух – у русі*), (*ніч – печі, ніч – ночі, ночей*); вживати у процесі виконання навчальних вправ: у родовому відмінку іменників жіночого роду на –а закінчення –и, –і (*стіни, пісні, межі, кручі, груші*); в орудному відмінку однини в іменниках чоловічого та жіночого роду з основою на м'який приголосний та [ж], [ч], [ш] закінчення –єю (*землею, межею, кручею, тишею*); –ем (*конем, ножем, мечем, споришем*); закінчення –єю в іменниках жіночого роду на –ія (*лінія – лінією*); закінчення –єм в іменниках чоловічого роду на [й] (*гай – гаєм*); перевіряти за словником закінчення в родовому й орудному відмінках іменників на –ар, –яр (*вівчарем, слюсарем, школярем, але маляром, столяром*); вживати: подвоєні букви на позначення м'яких приголосних перед закінченням –ю в орудному відмінку іменників жіночого роду з основою на приголосний (*тінню, молоддю*); апостроф перед закінченням –ю в іменниках з основою на [б, п, в, м, ф] (*любов'ю, Об'ю, верф'ю*); в іменнику мати (*матір'ю*); не вживати подвоєння в іменниках зі збігом приголосних в основі (*якістю, повістю*); уживати букву ь для позначення м'якості кінцевого приголосного основи у відмінкових формах прикметників (*синьої, давнього, братнього, літньому, у могутньому*) і т. д. [3].

Робота по вивченню звукового складу української мови, а нерозривно з цим по виробленню правильної вимови, поглиблюється під час вивчення морфології й синтаксису. Так, при вивченні будови слова обов'язково повторюються відомості про голосні й приголосні звуки, про дзвінки й глухі приголосні, про склад як фонетичну одиницю. При цьому фонетичні відомості щільно пов'язуються з правилами правопису [1].

Оскільки орфографічні правила української мови, які вивчаються у початкових класах, носять в основному фонетичний характер, тобто пов'язані з

літературною вимовою, на кожному уроці має приділятися увага її вдосконаленню [2].

Отже, оволодіння правописом, як невід'ємною складовою мовної змістової лінії навчальної програми для початкових класів, є неможливим без врахування фонетичної основи мовного матеріалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кравцова Н., Придаток О., Романова В. Українська мова 3 клас. Частина 1. Тернопіль: Підручники і посібники. 2019. 32 с.
2. Сапун Г. Українська мова та читання: 3 клас. Частина 1. Тернопіль: Підручники і посібники». 2019. 52 с.
3. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи (Нова українська школа). Київ. Видавництво «Світоч» , 2019. 336 с.